

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških alicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 95.

V Ljubljani, v soboto 26. aprila 1890.

Letnik XVIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 25. aprila.

Podpora za Kranjsko.

Prvi predmet današnjega dnevnega reda je bil načrt zakona glede državne podpore za Kranjsko, Goriško in Češko.

Pri tej priliki govoril je poslanec Klun o veliki bōdi na Kranjskem in dokazoval, da znesek 25.000 gld., ki se privoljuje s predloženim zakonom, ne zadostuje, ker ni v nobeni primeri z velikostjo škode in z obilnim pomanjkanjem, ki ga ljudje trpē. Priporočal je torej, naj zbornica pritrdi resoluciji, katero je dr. Tonkli sprožil v budgetnem odseku, in ki vladi naroča, naj za deželno Kranjsko poleg dovoljenih 25.000 gld. po potrebi dovoli še večji znesek.

Nekaj jednakega sta priporočala za Češko poslanca Křeppek in Tausche, in vladni zastopnik je tudi v zbornici, kakor že prej v budgetnem odseku naznanjal, da se to zgodi.

Razpravam poslanca Kluna sta se pridružila tudi poslanca dr. Ferjančič in dr. Poklukar, ki sta za njim govorila in ga krepko podpirala. Pri glasovanju je obveljal predložen zakon z omenjeno resolucijo vred. Celo obravnavo Vam pošljem jutri po stenografičnem zapisniku, da dobē naši rojaki celi pregled, kako so se njih poslanci potegovali zanje.

Imuniteta poslancev.

Zatem je brez ugovora obveljal predlog imunitetnega odseka, da se ne privoli v sodnijsko preiskavo proti poslancu Nabergoju, o kateri sem že obširno poročal. Ker je te dni državno sodišče v nekem posebnem slučaju razsodilo, da sodišče sicer ne sme prijemati poslancev, pač pa politične oblasti, izročil je poslanec dr. Fuchs včeraj samostalen predlog, katerega so podpisali vsi pričujoči poslanci

z desnice in levice, in v katerem naročajo imunitetnemu odseku dotični zakon glede imunitete poslancev tako spremeniti, da bodo poslanci obvarovani pred vsakaterim preganjanjem. Ta zakon je v prvem branji takoj obveljal in bil izročen imunitetnemu odseku, ki ga gotovo še te dni reši.

Budgetna razprava.

(8. in 9. dan.)

Včeraj je bila po dolgi obravnavi rešena potreščina za policijo. Policijski vodja Kraus odgovarjal je včeraj na strastne napade poslancev Kronawetra in Pernerstorferja in dokazoval, da policija nikogar ne preganja brez vzroka. Govorili so še Ozarkiewicz, Exner, Hevera, Türk, Struskiewicz in dr. Herbst; potem je obveljal že zadnjič imenovani znesek; resolucija Herbstova, naj se razveljavijo izjemni zakoni, pa je bila z ozirom na nevarne čase in na gibanje delavcev odklonjena.

Ravno tako je obveljal znesek 4000 gld. za policijo v Dalmaciji in za posilni delavnici na Češkem pa 100.000 in 10.000 gld.

Ceste in vodne stavbe.

Na vrsto so prišli troški za državno-stavbene urade v znesku 1.136.610 gld. in 39.000 gld., potem pa troški za državne ceste v skupnem znesku 4.890.690 gld., pri katerih je dr. Tonkli v imenu slovenskih poslancev obširno govoril o cestah na Goriškem in Kranjskem, ter vladi priporočal, kaj naj tu in tam stori. Govor Vam priložim po stenografskem zapisniku. Danes se nadaljuje razprava o vodnih stavbah, o katerih govori grof Wurmbbrand. Potem pride na vrsto deželno-brambovsko ministerstvo, katero utegne biti danes dovršeno. Za njim se prične razprava o učenem ministerstvu, ki pride pa najbrže še le jutri na vrsto. Pri centralnem vodstvu pride vsled posebne sreče pri žrebanji prvi na vrsto poslanec Klun; pri drugi točki pa govori tudi poslanec Nabergoj.

Kaj treba storiti?

Bliža se 1. maj, druga leta z veseljem, letos s strahom pričakovan. Ali je ta strah opravičen? Gotovo. Kdor ima oči, da gleda in ušesa, da poslušata, ta je že spoznal, da imajo delavci res zadosti moči in zadosti dobre organizacije, da vso Evropo natenkrat iznenadijo. Ali bodo vse pobili in požgali in razdžali? Letos še ne. Zakaj mnogo je še taci, ki se jim to stadi in ne bodo hoteli pomagati nekaterim fanatikom in potem ima vlada še zadosti zanesljivo vojsko, ki kmalu napravi mir. Torej nekoliko previdnosti in srčnosti in 1. maj bo minol, kakor druga leta.

S tem pa stvar ni rešena, to vidi vsakdo. Vojaki štejejo že dandanes med seboj dobro tretjino taci, ki so ali sami socijalisti, njihovi otroci, ali pa vsaj z njimi čutijo. Ker socijalizem povsod raste, mora dosledno rasti tudi v vojski, in prvi dan, ko imajo gotovost, da je njih število pri vojski večina, bo pa vsak uper zastoj. Poznamo iz lastne skušnje, kako stroga je disciplina pri vojski, a ker visi le na materijalni sili, ne sega dalje kot ta.

Kadar ne bodo vojaki več hoteli braniti na povelje lastnine državljanov proti delavcem, potem je vsa prosta, kakor v srednji Afriki.

Kdaj bo to? Tega ne vémo natanko. Če bo mir na zunaj, utegne se vleči še več let; če pride vojska, je pa prej mogoče.

Ali se ne dá odvrniti strašno huđo, katero čaka svet?

Dá se odvrniti. Od vsega huđega, reši nas o Gospod! to je ena pot k rešitvi. Druga pa je, da vsak sam prime za orožje in brani, kar ima. Ne mislim na meč in puške, ampak na besedo, dejanje in vpliv, ki ga ima vsakdo doma in v občini, v deželi ali v državi.

Vsi kot en mož se vzdignimo in tirjajmo, da nas naši varuhi — ki jih drago plačujemo — res

LISTEK.

Kritiška pisma.

XX.

Krivicu bi nam delal, ki bi trdil, da Slovenci nimamo pojma o domači zabavi in politični vzajemnosti, katero Nemeec imenuje „angeborene Gemüthlichkeit und politische Reife“. Zadnji volilski shodi in osobito volitve mestnih starašin ljubljanskih so nas prepričale, da se mi ljubljanski volilci vseh razredov ljubimo po starodavni „slovanski navadi“ in da žrtvujemo, ako je treba, noči in podplate po vegastih stopnjicah v podstrešna stanovanja do starih ženic in roke podajamo postrežnim prodajalkam ob vežnih stezajih, ako zahteva čast slovenske solidarnosti. Pokazati hočemo namreč, koliko nas je, odkar so se mnogi iz nemške kože prelevili v pristne narodnjake in nemška gospōda več ne gospoduje na starodavnem mestnem „rotovžu“, ter da ne zarjavi stara naša pravda v prahu ljubega miru. To je bil „hec“, rekel je mencaje si roke možiček, kateremu se je obraz svetil v „luči napredka“, ko je staremu svojemu prijatelju potiskal klobuk čez ušesa, da ga je pokrivala „nazadnjaška tema“.

Bil je boj nekrvavi, v katerem je palo na vsaki

strani pet mož. Liberalci so napeljali na svoje naspice najtežje topove, vliete po najnovejših iznajdbah v „Narodovi“ tovarni. Žveplo in jeklo je letelo na konservativno trumo, katero so pokrivali temni oblaki neprodirnega dima. Slavno je zmagala luč, Ljubljana je rešena teme.

Najbolj zanimivo pa je, da se je pri tej praski zbrusil „narodov brus“, akoravno ga na vso sapo vrti slavni slovenski Krpan z nenavadno slovensko požrtovalnostjo in doslednostjo ter neumorno množi naše slovstvo z nedosežnimi umotvori.

Mnogo nezgode preti radi tega razsvetljeni Ljubljani, osobito volilec tretjega razreda, zakaj upati smemo, da se bode junaško maščeval vrtilec ob brusnici nad svojimi nehvaležnimi nevolilci ter jih obdelal do prihodnjih volitev, ker so ga letos iz usmiljenja spremili k odborniskemu pogrebu.

V večji meri se kujejo brusijade na širokem Dunaju. Tu se tešejo stari in mladi Čehi, obdelujejo ministri od glave do pete, vihajo rokave debeli in suhi, sučejo kopje dosluženi vojaki in rezervisti, ki še niso skušali smodnika. To je še večji „hec“ v bran domovine in starih pravic, ki so zapisane na telečji neustrojeni koži. Koliko prijetneje bi bilo za naša dolenska ušesa, ko bi gospodje stopili v krog ter zavrtili državni brus, za kateri se po dolenskih brdih nabira pesek in kamenje, kajti vrtil se je doslej le po naših glavah in praznil možnjice.

Bojimo se, da že umira nenadno upihana železnična žarjavica, katera morda zopet oživi pred bodočimi državnozborskimi volitvami. Ker že govorim o dolenski železnici, drznem se nasvetovati slavnemu konzorciju, ki polaga temelj zlati dolenski bodočnosti, naj vreže železnične črte od razsvetljene Ljubljane do Kobiljeka in Brezovega Dola, od Blata do Žabje Vasi, od Lisca do Kuma, da bode vsakdo lahko pred pragom svojim sedel na lukamatijo. Potem bodo še pozni rodovi svojim dobrotnikom vzdavali marmeljnatē plošče z zlatimi črkami.

Naposled moramo še zabeležiti pomenljivo slavnost narodne sprave naših naprednjakov s sorodnimi jim Nemci in nemčurji o zadnjih volitvah. Zdaj vsaj vemo, kdo narod izdaje, kri zatajuje in sovraži zjedinjeno Slovenijo. Zdaj smo se prepričali, komu velja v prvi vrsti svarilni izrek rimskega pesnika: „Hic niger est, hunc tu, Romane caveto“.

Začasno nas tolaži misel navzlic vsem smešnostim, katere imenujejo lučnjaki „slavno zmago“, da se v kratkem sozida tudi pri nas „via triumphalis“, skozi katero bodo nazadnjaški slovenski mračnjaki pošiljali vse svoje prezasluzne može tja, kjer poper raste — ne —, kjer jih čaka „otium cum honore“ in sladka pa mirna zavest, da so „klerikalni“ hidri porezali vseh sedem glav.

Pseudonim.

tudi varujejo, da se resno loté rešitve socijalnega vprašanja, vlada pa naj izvršuje strogo vse postavbe, ki so na korist delavcev in malih obrtnikov.

Govor poslanca Šukljeja

v državnem zboru dné 19. aprila t. l.

(Dalje.)

Obrnem se sedaj k političnemu delu svojega govora in pričnem s češko-nemško spravo, ki je takorekoč *pièce de resistance* letošnje budgetne debate. Smem poudarjati tudi v imenu svojih slovenskih tovarišev v zbornici, da ne nasprotujemo spravi in srčno želimo mirú med narodoma, ki bivata v lepi češki domovini. (Dobro! Dobro! na desnici.) To moramo storiti na korist avstrijske države (Dobro!), to storimo tudi v narodnostnem oziru. Ponavljam, na korist avstrijske države, in se strinjam z mnogimi predgovorniki.

Vsiljuje pa se vprašanje: Kako pa naj obstoji država, kako se razvija, kako upira gibanju in viharjem prihodnosti, ako se ne zjedimo o narodnostnem vprašanju ter ne končamo tega prepira? Gospoda predgovornika dr. pl. Plener in dr. Steiner sta z vso pravico véteraj opozarjala na socijalno vprašanje.

Vsi čutimo, da vré. Zdi se mi, da porodni odpadki novega družbenega reda napadajo socijalno telo. Socijalno vprašanje se širi in država ima resno nalogo, da se loti rešitve tega vprašanja. Kako pa bode to mogoče, ako oni možje, ki zastopajo politično moč v državi, le na to mislijo, kar razdružuje, in na to pozabljajo, kar druži? (Dobro!) Rečem pa tudi, da v narodnostnem oziru želim konca narodnostnih nasprotij in prepиров. Ne more se mi ugovarjati, da pošteno ne zastopam stvari svojega naroda. Narodnostnemu boju se ne umaknem, kjer se mi zdi potrebno; toda nočem ga *grand mème*, in prepričan sem, da uničujemo mnogo moči v narodnostnem boju, katero bi po poštenu spravi mogli porabiti na drugih poljih z mirnim in pozitivnim delom. (Dobro!)

Ako se nam posreči, da dosežemo tako spravo, mnogo močnejše bode naše gospodarsko in duševno življenje. Korist bi bila na vseh straneh; toda pogoj je, da se doseže poštena nagodba. Kar se tiče češke sprave, je moja misel, da je potrebna; vendar pa so vzroki, ki utegnejo ovirati njeno izvršitev, njeno trajnost. Nočem kritikovati malo primerne vladne politike na Češkem, osobito nasproti Mladočehom. Dovoljujem pa si označiti svoje stališče nasproti besedam g. poslanca za Rovdnico.

Poslanec dr. Grégr je skušal dokazati, kako škodljiva bi bila češka sprava koristim njegovega naroda. Pečal se je mnopo v govoru z državnim pravom; odgovor je že dobil, dostaviti hočem le še kratko opomnjo. Znana je beseda Mirabeau-a, ko so zasmehovali Robespierro, čegar poznejšo veljavo še nihče ni slutil. Rekel je o njem: „Ta mož veruje, kar govori.“ Naravnost priznam, da sem pazljivo poslušal g. dr. Grégra. Spoštujem njegovo ne navadno govorniško nadarjenost, toda nisem dobil prepričanja, da on tudi veruje to, har je govoril o državnem pravu.

Pri tej priliki je rabil citat, kar se večkrat zgodi v pripravljenih govorih. Ta citat pa ni bil na pravem mestu. V zvezi s češko spravo je rabil pesnikove besede: „V mrzlih srcih zmrzuje zvestoba.“ Ponavljam te besede, in zato mi bodete odpustili oseben spomin. Prihodnje leto bode četrto stoletja, ko sem kot mlad vojak prvič stopil na češka tla.

Videl sem Češko leta 1866 za časa nesrečne vojske in pozneje ob pruskem zasedenju. Spominjam se še dobro onega časa, kar je naravno. Toda našel sem toliko dokazov srčne udanosti in zvestobe cesarju in državi med češkim narodom, da odločno povém gosp. dr. Grégru, da v srcu češkega naroda udanost državi in vladarski hiši nikdar ni in nikoli ne bode padla do ledišča. (Živahna pohvala na desnici.)

Gospod poslanec dr. Grégr se je tudi pritoževal — ne vém, ali je to zahvala ali očitanje — da niso povabili Mladočehov k obravnavam. Z mnogih strani se graja napaka, celó staročeški listi so zadnje dni tega mnenja. Dozdeva se mi, da bi bilo to brezuspešno. Mladočeška stranka je preveč bojovita — nemir je njen oživljajoči element —; ne bi dovolila sprave, ker bi sama sebi izpodkopala obstanek. (Poslanec Salášek: Tako je!)

Gosp. dr. Grégr trdi, da je češko-nemška sprava za češki narod neizmerna škoda, poguba. Gospóda

moja! Dovolite, da izpovem našo misel. Nasprotje med Staro- in Mladočehi je že davno več, kakor le domač prepír. Vsi ga čutimo. Akoravno tako natančno ne poznam čeških razmer, kakor gospodje iz Češke, vendar vidimo stvari iz daljave mnogo mnogo jasneje in bolj nepristransko, kakor marsikdo, ki živi v tej homatiji in prepíru. Gospoda dr. Grégr, ki češko-nemško-nemško spravo imenuje *pactum leoninum* in trdi, da imajo le Nemci dobiček, Čehi pa zgubo, vprašam naravnost, ali je on te misli, da bi bili Nemci pred 12 ali 15 leti podpisali te spravne točke? (Poslanec baron Hackelberg: Nikoli!)

Prepričan sem, da nikoli! Tedaj ste še upali, da obdržite gospodstvo na Češkem; tedaj ne bi dovolili razdelitve nefidejkomisnega veleposestva v posamezne volilne okraje; tedaj ne bi priznali, da to vprašanje ne spada pred državni, temveč pred deželni zbor češki. Danes pa so stvari drugačne, in trdim, da so se Nemci vsled sprave odpovedali gospodstvu na Češkem in da Čehi ne bodo več videli nemške večine v deželnem zboru. In kaj za nas to pomeni, vsi dobro vémo.

Vsaka prememba na našo škodo se je pričela z nemško večino v češkem deželnem zboru. (Res je! na desnici.) Priznam, da ta sprava utegne ovirati razširjevanje češkega življa, toda trdna postojanka v obrambo vsled sprave, zagotovljeno ozemlje je tolika pridobitev, da smemo višje ceniti to pridobitev nego zgube, ki so seveda tudi v tej pogodbi.

Pa postavimo se na stališče dr. Grégra in pritrđimo mu, da imajo Čehi le zgubo od te sprave. Potem pa vprašam: Kdo pa je temu vzrok? (Prav dobro! na desnici!) Kdo pa je pripomogel k temu položaju, ki je rodil spravne obravnave in njih posledice? (Prav dobro! na desnici.) Ali je nedolžna ona stranka, ki je rahljala disciplino v češkem narodu ravne v trenutku, ko je nasprotna stranka pokazala vzgled občudovanja vredne izurjenosti? (Dobro! Dobro! na desnici.) Ali gospodje ne predvidijo, da je vera v avtoriteto za vsak narod potreba, in da so napačno postopali, ko so v narodu izpodkopavali vero v veljavo moža v trenutku, ko je ta vera bila zagotovila vspeha? (Pohvala na desnici.) V trenutku, ko je treba skupne narodove moči, ko se nihče ne bi smel odtegniti, so pričeli napadati v socijalnem oziru važno vrsto, dočim je nasprotnik zbiral svoje vrste k napadu. (Prav res! na desnici.) To so naše sodbe, izliv mojega prepričanja. Tudi obliko zagovarjam, ker se strinja z mojo, morda ostro individualnostjo. A kar se tiče stvari, zatrjujem gospodom iz Češke, da se vsa slovenska delegacija državnega zbora v tem oziru strinja z menoj. In gospóda moja, imamo pravico, da nas priznate kot najzvestejše in zanesljivejše zaveznike češkega naroda. (Pohvala na desnici.)

Stopimo korak naprej. Mladočeško gibanje je marda danes na Češkem močnejše. Mogoče je, in jaz upam, da se bodo stvari obrnile in da bodo na Češkem treznejše presojali in pomišljali. Ne verujem, da bi mladočeška opozicija bila nevarna češko-nemški spravi.

Toda, gospóda, na nekaj Vas opozarjam. Mir se tudi na Češkem ne bode ohranil, ako bode omejen le na to deželo. (Poslanec dr. Ferjančič: Tako je!) To je nemogoče. Preslabo bi sodil življenja moč v češkem narodu, ko bi mislil, da bodo Čehi malomarno gledali, kako so godi njihovim sorojakom na Moravskem in v Sleziiji. Bilo bi nesmiselno, ko bi na eni strani volilni red na Češkem postavili na pravične podlage, na drugi strani pa mirno trpeli čudovitost, da je isti narod v sosedni moravski deželi, kjer ga živi tri četrtine, pod gospodstvom manjšine, ki ima le 25 odstotkov prebivalstva. (Prav dobro! na desnici.)

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. aprila.

Notranje dežele.

Delegacije. Dunajski listi poročajo, da se delegacije snidejo dne 6. junija. Praška „Bohemia“ dostavlja, da so češki poslanci nemškim sodeželanom ponudili kompromis, in da ga bodo Nemci sprejeli.

Ogerska. Naučni minister grof Csaky je dne 10. t. m. poslal grško-katoliškima škofoma v Velikem Varadinu in Szamos-Ujvaru naredbo, v kateri se sklicuje na postavbo izl. 1879 o pouku v madjarskem jeziku na učiteljskih pripravnicah ter zahteva, naj imenovana cerkvena dostojanstvenika delata na to, da si bodo učitelji toliko priučili madjarščine, da bodo lahko poučevali v tem

jeziku. Naučna uprava je nekda opazila, da postava doslej ni imela povoljnega vspeha. Naučni minister zahteva dalje, naj se le onim učiteljem izročajo sposobnostna spričevala, ki so madjarskega jezika popolnoma zmožni v besedi in pisavi.

Vnanje države.

Italija. Zbornica je zopet pričela svoje delo in sicer najprvo obravnava o proračunu poštartstva in brzojavstva. Poslanec Odescalchi je interpeloval ministerskega predsednika Crispija, ali namerava vlada sprejeti postavno sklepe berlinske konference gledé na delavsko vprašanje. — Kakor se poroča v „Pol. Corr.“ iz Rima, utegne se pred nekimi dnevi v senatu pričeto posvetovanje o postavnem načrtu z ozirom na dobrodelne ustanove završiti v jednom tednu. Kar je senatna komisija zboljšala na zakonu, potrjeno je od vlade in ne moti temelja zakonom. Iz senata pride v nekaterih točkah popravljen in prenarejen predlog v poslaniško zbornico nazaj, katera bode sprejela zakon vsekako že pred poletnimi počitnicami.

Nemčija. Mnogo se je že pisalo po listih o nameravanem potovanju cesarja Viljema na Rusko, a kedaj nastopi cesar potovanje, ni se poročalo. Temu v pojasnilo pišejo ruski listi, da je obisk nemškega cesarja določen in pride namreč meseca julija v Peterburg. Natančneje o tem piše „Grazdanin“ in sicer: Cesar Viljem bo ostal v Rusiji tri cele mesece in si ogledal pred velikimi vojaškimi vajami na Poljskem razven Peterburga tudi druga večja ruska mesta, kakor: Moskvo, Kiev, Vilno in Varšavo. Cesar bode imel seboj obilo spremstva; spremljali ga bode namreč: državni kancelar Caprivi, maršal Blumenthal, princ Jurij Sakski, princ Albert Pruski, veliki vojvoda Badenski, vojni minister general Verdy Duvernois, predsednik generalnemu štabu Waldersee in mnogo drugih vojaških dostojanstvenikov. — Iz Friedrichsruhe se poroča, da hoče knez Bismarck ostati v prijaznih razmerah s Caprivijem. Sedanje Bismarckovo glasilo „Hamburger Nachrichten“ pišejo o tem mej drugim to-le: Ker hoče prostomisljaški list vzbuditi sumničenje, da namerava knez Bismarck nasprotovati sedanjemu nemškemu kancelarju, moramo temu obrekovanju ugovarjati in konstatovati, da je knez Bismarck sam izrekel željo imenovanemu listu, naj bi se lepo ravnalo z državnim kancelarjem Caprivijem; kajti njegova naloga je težka. Knez Bismarck ga radi njegovih osebnih lastnosti visoko ceni, živi z njim v prijateljstvu in želi, da pri tem ostane. — Pruska zbornica se bode posvetovala o proračunu; pri tej priložnosti se bode kancelar Caprivi predstavil tudi pruskim magnatom. — Kakor se poroča listom, nameravajo delodajalci renske provincije predložiti načrt postavbe, v zmislu katere naj bi se zabranjali delavski štrajki. Načrt je osnovan za one obrtnije in tovarne, v katerih se pripravlja premog, javna razsvetljava, voda ali katere pospešujejo javni promet. V teh obrtih morajo odpovedati delavci svoje pred dvema mesecema, torej ne več, kakor sedaj, pred štirinajstimi dnevi. Vsakdo, ki se bode obotavljal delati ali odložiti delo, kaznjevan bode z zaporom.

Anglija. V angleški zbornici je predlagal v ponedeljek državni tajnik Balfour drugo branje o nasvetu nakupa irskih zemljišč, a Parnell ga je zavrnil rekoč: Vladen predlog je popolnem nezadosten. Če Irce ne dovolijo in se jim ne dá pregled o uporabi denarja, oslabi nakupni nasvet irski kredit, dočim vživa le četrtina irskih najemnikov polajšanje za 20 odstotkov znižane najemščine, drugi bi pa morali plačevati veliko najemščino, kakor do sedaj, in navstala bi nova agitacija. Angleškemu davkoplačevalcu ne ponuja predlog nikake varnosti. Proti temu načrtu je predlagal Parnell, da naj posestnik zmanjša najemščino svojih najemnikov za 30 odstotkov, a za to dobi posojilo od države v desetkratnem znesku 30 odstotkov, da izbriše na svojih zemljiščih vpisane hipoteke. Zmanjšanje najemščine naj vživajo le oni najemniki, ki ne plačujejo na leto več nego 50 funtov šterlinga. Ta načrt bi veljal le 25 milijonov in končano bi bilo zemljiščno vprašanje, a vendar ne bi bil oškodovan angleški kredit. — Angleški državniki podajajo načrt za načrtom, kako bi pomagali ubogim Ircem. Kaj pomaga neizveden načrt? Ž njimi le mamijo in slepé uboge najemnike; zmerom obetajo, a nič ne dajo. Obljuba dolg dela.

Japan. V imenovani azijski državi se prično postavodajne volitve meseca julija in sicer po naslednjem načrtu: Volilec mora imeti 25 let in v svojem volilnem kraju vsaj jedno leto stalno bivati. Volilno pravico ima vsak, kateri plačuje 25 dolarjev zemljišnega ali 15 dolarjev prihodninskega davka. Glasovanje bode se vršilo javno; vsak volilec bode na volilnem listu zapisanega kandidata javno izročil.

Izvirni dopisi.

Slavnemu vredništvu „Slovenca“.

v

Ljubljani.

Na podlagi § 19. tisk. zak. zahtevam gledé na članek Vašega lista št. 93 z dné 24. aprila t. l.

(Dalje v prilogi.)

pod naslovom: „Duh Trstenjakov“ po „Ljubljanskem Zvonu“, da vsprejmete naslednji

popravek:

„Ni res, da sem jaz v govoru pri „Trstenjakovem spominskem večeru“ dne 29. marca t. l. v ljubljanski čitalnični dvorani Davorina Trstenjaka označil z nastopnimi besedami: „Trstenjak je skoro jedino le s slovensko inteligenco, zlasti z mlajšo, občeval in dopisoval, ker ni bil suženj svojega stanu, ker ni iskal dogmatikov, nego resnicoljubnikov in takih, ki so po idealih hrepneli. . . On je vedno vršil svoje patrijotične dolžnosti, in tako je postal naš oboževanec“;

ni res, da „silovito in drzno v blato teptam spomin slavnega pokojnika“, da ga „v blato tlačim kot človeka, grdim njegov osebni značaj“;

ni res, da „slukam v svojem govoru pokojnega Trstenjaka kot hinavca“, da „ga brezvestno obsojam“;

ni res, da „vzigam pokojnemu Trstenjaku na čelo znak hinavstva“, ker ni res, da bi bil „trdil, da dogmatiki niso bili njemu resnicoljubniki“;

ni res, da „vém, da je Trstenjak poznal neresnico katoliških dogem“, in nisem res „vzvišenega Trstenjaka napravil za ubogega kruhoborca“, „kruhoborca, ki je zlorabljal svojo cerkveno stopinjo, vžival nezasluženo spoštovanje svojega naroda, ter se hlinal celo svoje življenje, le da je vžival morebiti masten cerkven beneficij“;

ni res, da „sumničim njegovo zvestobo gledé duhovniškega stanu“;

ni res, da „sramotim jednega najodličnejših slovenskih duhovnikov; da sem se drznil sramotiti spomin vzvišenega pokojnega Davorina Trstenjaka.“

V Ljubljani, dne 25. aprila 1890.

Dr. Danilo Majaron.

Opomba vredništva: Ne gledé na tiskovni zakon, proti kateremu itak nimamo nobenega sredstva, radi priobčimo vsak stvaren popravek, ako se prepričamo, da smo komu nehoté storili krivico. Naš članek „Duh Trstenjakov“ po „Ljubljanskem Zvonu“ pa se je opiral le na poročilo tega lista (zvezek IV., stran 256), iz katerega so bili doslovno prepisani stavki. Vsakdo, — in gotovo tudi g. dr. Danilo Majaron, — nam bode pritrnil, da se iz onih stavkov morejo izvajati taki sklepi.

Da pa je bilo poročilo „Ljubljanskega Zvona“ za nas popolno zanesljivo, svedoči sledeče:

„Ljubljanski Zvon“ je izšel dne 1. t. m. „Slovenec“ je povzel v „Poslanem“ z dne 15. aprila, priobčenem v listu istega dne, št. 85, od besede do besede iz njega isto, kar hoče g. dr. Danilo Majaron v svojem „Popravku“ utajiti.

Mislimo, da je imel g. dr. Majaron časa več kot dovolj od 1. aprila, ko je izšel „Ljubljanski Zvon“, do 24. t. m., ko smo priobčili članek, ki je dr. Majarona zdramil iz spanja, izjaviti se, je li navedene besede zares govoril, ali ne. Ali hoče imeti odloga cele mesece ali leta, da se izjavi o tako važni stvari? Čakali smo, da bode gosp. dr. Majaron sam preklical besede „Poslanega“ z dne 15. aprila, čakali smo tedaj celih devet dnij. Toda zaman. — „Qui tacet, consentire videtur.“ — Ta aksiom je njemu kot juristu gotovo tudi znan. On je molčal ter s svojim molčanjem dal povod, da je moral vsakdo misliti, da so bile besede res od njega govorjene in da mu je ugajala celó interpretacija omenjenih besedij, ki ni bila bistveno nič različna od one našega članka. — Več ne potrebujemo.

Zato vsakdo uvidi, da nimamo ničesar preklicavati, ampak zavračamo g. dr. Majarona na vredništvo „Ljubljanskega Zvona“. Ondi naj se skuša opirati, kakor vé in zná. Sevêda mu ne dajemo upanja, da bi moglo pomagati iz zagate, ker krivda zadeva le njega in njegovo molčanje.

Iz Ljubljane, dne 25. aprila. (Izrodek našega razumništva.) „Krasen je mir! Kakor ljubezljivo dete spava kraj tihega potoka“ — poje pesnik. Toda tihi potok ni naše narodno življenje, o tem smo se uverili baš pri minolih dopolnilnih mestnih volitvah. Da, žalostni odnošaji so zavladali med narodno stranko v našem mestu, in hujskanje se vedno bolj širi. Da bi človek hotel soditi po zabavljicah in psovkah radikalno-narodnega glasila, moral bi dospeti k nazoru, da je v takem nesrečnem mestu, koje je usoda obdarila z dvema slovenskima dnevnikoma, vsak stanovnik noseč boljšo in lepšo suknjo ali kolar in nahajajoč se v odlični službi

— izdajalec naroda, domovine, nečimurnež in pravcati izmeček človeštva! Gorjé mu, ki bi se oglasil zoper to besno strankarstvo, kamenjali bi ga naši svobodomisleci.

A treba poudarjati, da se ne nahaja med ljudstvom našim ta zdvijanost, temveč povsem le med nekaterimi takozvanimi slovenskimi razumniki, kar je pomilovanja vredno. Našemu slovenskemu razumništvu večinom nedostaje duševne plemenitosti in onega finega, uglajenega takta, s kojim se odlikuje mnogo naših naročnih protivnikov. Navajam samo jeden slučaj, menda, da zadosti.

K nekemu narodnemu doktorju, katerega pa tu ne imenujem iz diskretnosti, prišel je učitelj z dežele. Pohlevno potrka na duri, vstopi v prvo sobo in se naznani hišini. Ta mu dé, naj malo počaka, in odide k doktorju. Za nekaj časa se vrne, in vpraša, česa bi učitelj rad. Ko vzgojitelj mladine slovenske pové, po kaj je prišel, hitro ta smukne nazaj k g. doktorju. Précej časa je trajalo to parlamentovanje in tolmačenje med obema inteligentnima možema. Tako postopanje obsoja se samo. Tako razsvetljeni gospod, kakor ja ta doktor, vže lahko stopi s prestola svoje dostojnosti, niti pičice časti bi ne zgubil, in bil bi lahko s pedagogom naravnost razpravljal dotično zadevo brez sotrudništva dekile.

Povsem inače vsprejel je v dotični zadevi napominanega učitelja doktor, ki je gledé politike in narodnosti sicer naš hud nasprotnik, a ne more se mu odrekati družbinski takt. Nemški doktor najuljudneje pozove slovenskega učitelja z dežele v svoj salon ter se ljubeznjivo in laskavo pogovarja z njim. — Kaj ne, tako različno obnašanje dveh inteligentnih doktorjev mora človeka kar presenečiti? Marsikomu se dozdeva, kakor bi mnogim ljudem pri bistrenji razumove naobraženosti surovelo omikanje čutov, saj nas o tem poučujejo vsakdanji vzgledi celo na ulici! To ne lepo stran nekaterih naših osvetljenih mož označili bi Rusi in Poljaci, povsem se odlikujoči s finim vedenjem v francoskih krogih, z besedo „medvežatost“.

Oj, to mlajše naše razumništvo! Pri volitvah konservativnim pristašem preté kar s „klofutami“; ne čudite se temu taktu.

V istini je vedenje mnogih gospodov izmed slovenske inteligence tako zarobljeno, da bi je človek jedva zmatral za to, kar izraža njih titulatura. Kaj je vzrok tej neotesanosti in surovini čutov? To je nedostatek dobre vzgoje. Še huje je pa, ako mladenič ni prinesel od doma seboj verske vzgoje in pokorščine, v sedanji šoli je pa tudi malo dobi, in tako ni čudno, da postane ves zbeگان.

Ta pomilovanja vredni pojav ima pa glavni vzrok v tem, ker se polagoma zgublja versko prepričanje iz teh vrst. Najbolje bi bilo, da se zaprečijo dalje zdvijanosti napravij, ko bi se solidni življi ne gledé na politično strankarstvo združili in ukrenili, da bodo na podstavi krščanske strpnosti delovali za skupni narodni smoter. S tem bi se pa tudi tvorila zdrava, vzvišena podstava zoper strastni boj bratov z brati!

Iz Šmartna v Rožni dolini, 25. aprila. (Cirilo-Metodova podružnica.) Raznih društev in časnikov nam Slovincem pač ne manjka. To pravi rodoljub najbolj živo čuti ob novem letu, ko je treba časnike naročevati in šteti letnino ali udnino za različna društva. A za vzorno družbo sv. Mohora je nimamo zdaj važnejše od šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Le škoda, da število njenih udov tako polagoma raste. Za občino veliko-pireško ustanovila se je po neumornem prizadevanju gosp. tajnika Iv. Kač-a posebna podružnica Cirilo-Metodove družbe. Žal! da v občini, ki obsega dve fari: gališko in górenje-ponikevsko, potem pa ne mále dele sledečih štirih fár: šmartinske, šentiljske, gutoveljske in žalske, ne nahaja se vás, kjer bi bilo, rečimo, le 12 hiš sklenjenih ali združenih. Razume se, kako težko je najti središča, kjer bi se društveniki mogli zbirati v obilnem številu. Toliko večje hvale vredni so prijatelji naše družbe, ki dohajajo šestokrat po 5 do 10 kilometrov (to je do dve uri) dáleč k društvenim zborom. Zató je pa tudi podružnično načelníštvo primorano svoje shode sklicevati v krémé, da se ljudje kolikor toliko okrepčajo. Res, da krémé obiskovati navadno ni koristno ne za društvenike, ne za društveno blagajnico, vendar moramo našim ljudem dati resnično spričevalo, da so se doslej

tudi v krémah prav dostojno vedli pri vseh teh zborih.

K sadnji naši obletnici v nedeljo dne 20. t. m. privabilo je bilo nenavadno lepo spomladansko vreme izvanredno obilno število prijateljev naše podružnice k Mostnarju na Prešniku. Prvomestnik podružničin č. g. župnik Voh otvoril je zbor s poljudnim nagovorom, v katerem je razlagal namen in imenitnost ali potrebo te družbe. Potem je društveni tajnik g. Ivan Kač poročal o važnejših dogodbah podružnice. Blagajnik, č. g. Jak. Kitak, kapelan gališki, je naznanil, da je glavno vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prejelo od naše podružnice v minolem letu nad 40 gld. in da ima on še par goldinarjev v blagajnici, zato prav prijazno povabi navzoče društvenike, da bi mu stari udje za tekoče leto svoje obljubljene doneske dali, tisti pa, kateri doslej še niso bili člani te hvalevredne Cirilo-Metodove družbe, naj bi njej takoj pristopili ter za ljube slovenske otroke po možnosti darovali. Oglasilo se je ta dan par novih letnikov in lepo število novih podpornikov, tako da naša podružnica šteje odslej že nad 100 udov.

Volitev podružničnega načelníštva vršila se je prav urno. Iskreni narodnjak M. Podpečan, župan obširne občine veliko-pireške, stavil je samostalni predlog, da se potrdi dosedanje podružnično načelníštvo še za novo društveno leto. Ker so vsi navzoči temu predlogu z navdušenjem pritrdili, prestopilo se je k volitvi odposlancev za veliko skupščino glavne družbe l. 1890. Po ravno tistem načinu bili so zastopnikom naše podružnice izvoljeni trije že prej imenovani gospodje: blagajnik, tajnik in podružnični načelnik.

Posebno pazljivo poslušali so zbrani društveniki pojasnjevanje preimenitne „izjave“ vseh avstrijskih škofov, katero je dne 12. marcija t. l. prebral kardinal Schönborn v šolski komisiji visoke gospodske zbornice. Z navdušenjem pritrdili so vsi nasvetu g. prvomestnika, naj se odpošlje od naše podružnice posebna prošnja (peticija) na visoki državni zbor, da bi našo šolsko postavo predelal tako, da bode v verskem oziru zadostovala tej škofovski izjavi, v narodnem pa XIX. članu osnovnih postav. Z radostjo bil je še sprejet predlog podružničnega g. tajnika, da se našemu premilostnemu gospodu knezo-škofu Mihaelu izreče posebna zahvala za to „izjavo“ avstrijskih škofov, ter še izraz sinovske udanosti in neomahljive pokorščine in zvestobe.

Zborovanje zaključilo se je s trikratnim navdušenim „Živio“-klicem na našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. — (Dobro!)

Dobro izvežban cerkveni pevski zbor gališki zapel je par lepih slovenskih pesnij, ki so zbrane prijatelje naše podružnice za slovensko stvar še bolj navdušile. Za „piruhe“ razdelilo se je po zborovanju nekoliko „Mohorskih knjig“ in tablic med one društvenike, katerim je bila sreča pri skupnem srečkanji najbolj mila. P. N.

Iz Zagreba, 25. aprila. Pretečeni teden so se zopet začela zidarska dela na naši prvostolnej cerkvi ter se bode vse tekom zime v klesarskej delavnici pripravljeno gradivo počasi spravilo v višino in vzdalo.

Najpoprej se bode nadaljevalo zidanje novega severozapadnega zvonika, od katerega so že tri nadstropja dogotovljena, a četrto se bo začelo zdaj zidati. V tem nadstropju bode pripravljeno zvoníšče, kamor se bodo spravili vsi zvonovi iz drugega zvonika razun največega in najmanjega, ki ostaneta na svojem starem mestu. Le-to nadstropje bode visoko do 178 metra, a od vseh strani bode imelo dvojna okna, da se bode slišal bolj glas zvonov. Dolnji del tega nadstropja v višini 62 metra je že lanskega leta sezidan, ostali del pa bode letos tem prej gotov, ker je zato potrebno kamenje že vse pripravljeno.

Oder za to zidanje je tako napravljen, da se opira na robine tretjega nadstropja, pa se bo mogel zdaj ves dolenji del odra odstraniti. V notranjosti tega zvonika se bodo dalje vzdavale kamenite stopnjice in dogotovili neki poslovi v predelih, kjer se bodo spravljale cerkvene stvari, z druge strani pa se bodo od kora prebila vrata ter pripravilo mesto kot čakalnica za pevce in godce ter shramba za godbeno orodje.

Glavno očelje je dogotovljeno, samo še prostor se bode v višini galerije med glavnim očeljem in

zaledjem presvodi in vredil kot hodnik iz enega zvonika v drugi.

V velikej ozaljšanej izdolbini izpod križa bode se še postavila soha Matere Božje z Jezusom in do nje z desne in leve strani po en angelj. Vse te sohe izdeluje učitelj kiparstva deželne obrtne šole Karol Morak po načrtih akademičnega kiparja Jožefa Breyerja na Dunaju. Nadalje se bodo ukusno izdelani gotični baldakini z leve in desne strani velikih oken nad okroglim rozetonom kakor tudi od vsake strani rozeton okna vzdala, a izpod njih namestile na že vzdane postavke sohe svetnikov. Vsi ti uredi in slikovni predmeti se bodo namestili neposredno pred tem, ko bodo začeli oder s očelja podirati, da se ne bi poprej kaj od vsega potrl. Galerijo bodo ogradili še-le bodočega leta, ravno tako bodo tudi drugi zvonik še-le na leto začeli dozidavati, ker letos ni dovolj sredstev za ta ogromni posel.

V notranjosti cerkve se dogotavlja oltar svetega Križa ter se je nadejati, da bode v kratkem predan v opredeljeno svrhu. Le-ta oltar je krasno izdelan in bogato pozlačen ter dozda najlepší v stolnej cerkvi. Srednja izdolbina tega oltarja je obložena z zlatim mozaikom, izdelanim v tvornici Adalberta Neuhausera v Inomostu, in v njo je postavljeno propelo od kararskega marmorja napravljeno po Moraku, dočim se imajo kipovne skupine na straneh „Žrtva Izakova“ in „Mojzes s kačo“ izdelati po načrtu akademičnega kiparja J. Beyerja ter še letos postaviti. Okoli tega oltarja, v katerem bode shranjeno sv. rešnje telo, se bode postavilo precej lepo okrižje za obhajanje.

Za letošnja dela v stolnej cerkvi se je nabralo denarja skoraj dovolj, ker je kardinal nadškof že do zdaj položil v to svrhu za letos 5000 glđ. ter obljubil še daljni precejšen prinos, a visoka vlada je izplačala od obljubljenega svote v proračunu v iznosu od 10.000 glđ. do zdaj že 5000 glđ., k temu je še zakladna svota in dobrovoljni prinosi, ki so pa vsako leto manjši, premda bo treba še ogromne svote, da se do l. 1895. dovrši vsa restavracija prekrasne stolne cerkve.

Dnevne novice.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Danes ob 1/2 6. uri zvečer ima upravni odbor mestne hranilnice ljubljanske svojo redno sejo, v kateri se bodo reševale prošnje (vlozene do 19. t. m.) za posojila na zemljišča. — Upravni odbor imel je do sedaj že 24 sej, torej vsak teden po jedno sejo, kar jasno priča, da je hranilnica mestne bilo zelo potreba. Prošnje za posojila jel je upravni odbor reševati v svoji 6. seji (dné 7. oktobra 188) in jih je rešil do zdaj 490. V današnji seji je čez 40 prošenj na dnevnem redu. Iz vsega se pač vidi, da zemljiščnim in hišnim posestnikom ugaja jemati posojila pri mestni hranilnici radi tega, ker poleg nizkih obresti (4 1/2 %) plačujó še na kapital v najmanjših zneskih, tako, da se poleg kapitala zmanjšujejo obresti ter se ves dolg uniči v petdesetih letih.

(Deželnozbornske volitve na Štajarskem.) Dobili smo več dopisov o volitvah za deželni zbor štajarski; od teh smo objavili okrajšana le dva z namenom, da se izve mnenje volilcev, ne pa, da bi „Slov. društvu“ dopisnika ali mi hoteli narekavati kandidate ter rušiti disciplino. Dobili smo tudi dolg popravek od g. Frana Kovača, posestnika pri sv. Antonu na Pohorji z ozirom na dopis v 85. št. našega lista. Ker g. Kovač ni sestavil stvarnega popravka, tudi ne more zahtevati, da bi ga v celoti priobčili, akoravno nam preti s tožbo. Pač pa ustrezemo njegovim želji ter bistvene stvari povzamemo iz popravka. On trdi, da se ne ponuja za poslanca, ker mu to kot 64 let staremu možu ne hodi na na misel in „višji omikanci kmetu ne privoščijo tega, ko bi ga volilec tudi siloma izvolili“. Resnica pa je, da ga je več kmetov nagovarjalo, naj bi prevzel ta težavni posel kot poslanec za slovenjigraški okraj. Dalje trdi, da lista „Dorfbote“ niti ne pozna in ga kot katoliški mož noče brati. On se v marenberškem okraju ne briga ne za liberalce ne za konservativce temveč pomaga le pri uradovanju. Naposled zatrjuje g. Kovač, da je vedno „rad imel“ brate Kranjce, katere tudi srčno pozdravlja kot sorojake, ne kot sovražnik, ampak prijatelj.

(Iz Ribnice) se nam piše: Tekoči teden vrši se po našem okrajnem glavarstvu novačenje. V Kočevji vmerili so 105, a pri nas v Ribnici 103 junakom vojaško sukno. Na nabor poklicani mladenči so se

pri nas v Ribnici dokaj pošteno vedli. Razven obli-gatnega prepevanja in vriskanja, s katerim si mar-sikateri manjša strah pred vojaškim stanom, ni bilo nikakih izgredev, kakoršni se mnogokrat gode pri takih prilikah. Prav tako! To kaže, da naš Ribničan v omiki napreduje. — V Dolnji Vasi utonil je 1 1/2 leta star Fr. Kr. Mati njegova morala se bode radi neprevidnosti, ker je otroka nekoliko časa brez va-ruha pustila, zagovarjati pred c. kr. sodiščem v Novem Mestu.

(Na graškem vseučilišči) je bil včeraj promo-viran doktorjem prava g. Julij Gustin, notarski kandidat v Ljubljani.

(Resnicoljubna „Deutsche Wacht“ v Celji) je že pred tjedni priobčila v jednej številki lista dve črtici, od katerih ena naznanja, da je neki šolar v okraju umrl, ker ga je bil vgrizel stekel pes, druga pa pravi, da je v istem kraju umrl tudi neki šolar bajó vsled kaznovanja pri kateketskem poučevanju. K zadnji novici je list pripomnil, da „bo“ komisija o tem sodila; ob enem je časnik pristavil željo, naj bi se rečena govorica izkazala za neresnično. Pi-salec teh vrstic je še-le dné 23. t. m. zvedel, da sta „oba“ mrliča jedna in ista oseba, namreč jedino le tisti otrok, ki ga je komisija takrat že bila ogle-dala in se prepričala, da je revež umrl za velikimi bolečinami vsled stekline. Kateket o kaznovanju učenca ne zna nič in o tem nikdo, torej tudi nobena komisija, nikjer povpraševal ni; po časniku začrnjeni vzgledni duhovnik pa še danes brezvspešno pričau-kuje, da bi „Deutsche Wacht“ popravila svojo zmoto. Poročevalec noče biti hudoben in trditi, da bi list sklepal: komisije še ni bilo, torej čakajmo s pojasnilom, dokler „bode“ komisija svojo dolžnost opravila.

(V Gorici) se bodo vršile dopolnilne volitve v občinski zastop dné 7., 14. in 16. maja. Tretji razred bode volil dva, drugi štiri in prvi enega zas-topnika. Posebno se pripravlja za te volitve „Cor-riereva“ stranka, ki hoče voliti nove mlajše moči.

(Gospod Ljudevit Kuba,) izdajatelj znanega dela „Slovanstvo ve svých zpěvech“ izhajajočega v Podjebradih na Češkem, odrine tudi letos na potovanje ter bode nabiral napeve slovenskih narodnih pesmij. Izmej jugoslovanskih krajev, katerih napeve zdaj izdaje, pridejo letos na vrsto: Črna Gora, Dal-macija z otoki, hrvatsko Primorje s Kvarnerskim zalivom in Istra. Za potovanje dobil je nagrado od pisateljskega društva „Svatobor“. Izmej jugoslovan-skega dela, koje zdaj izhaja, završena je te dni knjiga slovenskih pesmij, in izide 8. snopič dné 10. julija, obsezajoč 124 pesnij. (Za glasovir s popolnim tekstom in prevodom po pošti stane 3 glđ. 20 kr.)

(Od Celja) se nam piše: Letos se je ogrnil sv. Jurij v lep zelen plašč. Ko pa je po noči od 23. na 24. t. m. jezdil z nemške na slovensko zemljo, pobelili so mu plašč na vrhu Pohorja in drugih slovenskih hribih. Tako se nam je v jutru 24. aprila predstavil kot pravi Štajarec v belo-zeleni deželni barvi. Upajmo, da nam ne bode odnesel pomladnega cvetja.

(„Pedagogičsko društvo“) bode zborovalo dne 1. maja t. l. ob 1 uri popoldne v šolskem poslopji v Radečah pri Zidanem Mostu s sledečim sporedom: 1. Zapisnik, 2. Dopisi, 3. „Orisanji brez stig-em“ razlaga g. J. Bezljaj. 4. „Praktični poskusi iz fizike“, nadaljuje g. dr. T. Romih. 5. Pojasnila gg. c. kr. okr. šol. nadzornikov o „sta-tističnem popisovanju ljudskih šol. 6. Navsveti. — K temu zborovanju se uljudno vabijo tudi neudje, posebno sosedni in učitelji iz litijskega okraja Odbor.

(Akad. društvo „Triglav“) v Gradci izvolilo si je za letošnjega leta II. tečaj sledeče odbornike: Josip Kotnik, stud. iur. predsednik; Hugon Kar-tin, stud. iur. podpredsednik; Fran Mohorič, stud. iur. tajnik; Josip Žmavec, stud. iur. blagajnik; Fran Krušič, stud. med. knjižničar; Mano Dereani, stud. med. gospodar; Janko Žolgar, stud. med. od-bornik.

(Duhovniške premembe v goriski nadškofiji.) Č. g. J. Trevisan, župnik v Brazzanu, je imenovan župnikom in dekanom v Gradišči. Nevarno je zbolel č. g. J. Mercina, vikarij v Sovodnjah. Čč. gg. M. Korsič, župnik v Kojskem, M. Čenčič, vikarij v Desklem in J. Grusovin, izpovednik pri uršulnikah, stopijo v pokoj. Župnijski izpit je delal č. g. J. Kosovel, kapelan v Kamnjah.

Raznoterosti.

— Čudovita nebna prikazen. Iz Veslave se poroča: Te dni je bila zvečer ob deveti uri ču-dovita prikazen na severo-vzhodnem nebu. Velikansk rep, kakor jih imajo premičnice, prikazal se je kar hipoma na imenovanem mestu. Prodiral je sunkoma naprej in segal je do srede neba. Rep je bil belo-svetal, bil ostro omejen in svetil bolj na obzorji, kakor v vis. Prikazen je trajala pet minut.

— Zanimiva pravda. Kakor se poroča listom, namerava Adelina Patti vložiti tožbo proti možu, ki je vjel njen slavni glas v fonograf brez njenega dovoljenja. Pri operi v Sv. Frančišku v Severni Ameriki je namreč vjel omenjeni mož zvočne glasove znane pevkinje in zdaj jih namerava pre-davati s svojim fonografom po mestih Združenih držav.

— Znamenito uro ima v Črnem lesu neki gozdar, Breinig po imenu. Dnevni čas na-znanja petje posameznih ptičev. Najprvi zjutraj oglasi se ščinkovec, ki se prvi vzbudi; peti začne že pred jutranjo zarjo in poje od polu dveh do dveh. Za njim ob dveh oglasi se muih (der Mönch) in poje do polu treh. Ta ptiček poje podobno slavčku. Od polu treh pa do treh pedpedika prepelica. Od treh do polu štirih drobi svoje pesmice drobna pe-nica. Od polu štirih do štirih žvižga črni kos. Od štirih do polu petih žvrgoli škorpionček. Od polu petih do petih oglašja se črnoglava senica. Ob petih začne pa zaspani vrabec in trdi, da je „živ“, „živ“ do polu šestih.

— Mačja razstava, kakor je še ni videl svet, bode 10. dné maja meseca v Amsterdamu. Na razstavi bode triinideset vrst maček, in sicer: mo-drosive mačke, bele s sivimi očmi, bele z rudečimi očmi, črne mačke, velemačke, prtljkave mačke, mo-dre, črne angore s Cipra, črne in belo lisaste mačke, pomerančaste barve, mačke s povešinimi ušesi, ki-tajske, vzhodno-indijske itd. Premovali bodo trije ravnatelji holandskega živalskega vrta.

Telegrami.

Dunaj, 26. aprila. Gautsch je odgovoril na interpelacijo Fussovo o češki ljudski šoli v Vlastovici. Minister za deželno brambo prizna, da so vse stranke naklonjene oboro-ženi moči, in obljubi, da se bode oziral na izražene želje. Armada izvršuje svoje dolžno-sti nasproti vladarju in domovini. Minister je zadovoljen z načelom, da se decentralizujejo nabori in vpelje direktno zalaganje armade. Posebna enketa se posvetuje z dotičnimi re-solucijami. Tudi se bode oziral na želje za-stran vojaških vaj o setvi in žetvi. Konča, da država obrača pozornost na široke slo-jeve prebivalstva in želi, da vse stranke pod-pirajo ljudske koristi.

Dunaj, 26. aprila. „Wiener Ztg.“ je ob-javila postavo o zboljšanju kongrue katoliških ekspozitov in onih v Dalmaciji. Danes se je pričelo ministersko posvetovanje o predlogah za delegacije. Navzoči so bili: Kalnoky, Bauer, Kalay, Taaffe, Szapary, Dunajevski, Weckerle in Szögyeny.

Dunaj, 25. aprila. Dunajski lastniki listov so sklenili, da dné 1. maja ne bodo izšli večerni listi.

Gradec, 25. aprila. Namesto barona Zschoka je trgovska zbornica v Ljubnem iz-volila tovarnarja dr. Aleksandra Pecza v državni zbor.

Novi Jork, 25. aprila. V San Frančišku in Mayfieldu je bil hud potres. Na mnogih krajih se je pogreznila zemlja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
25	7. u. jut.	731.1	7.2	svzhod	oblačno	2.00 dež
	2. u. pop.	738.8	17.2	jzpad	oblačno	
	9. u. zveč.	737.7	13.0	—	—	
Srednja temperatura 12.5° za 2.2° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

26. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	89	glđ.	10	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16 %	89	„	30	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	„	50	„
Papirna renta, davka prosta	100	„	75	„
Akcije avstr.-ogerske banke	943	„	—	„
Kreditne akcije	295	„	25	„
London	118	„	15	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleon.	9	„	41	„
Cesarski cekini	5	„	61	„
Nemške marke	58	„	07 1/2	„

Tržne cene v Ljubljani
dne 26. aprila.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	16	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež,	5	33	Surovo maslo,	—	95
Ječmen,	5	—	Jajce, jedno	—	2
Oves,	3	60	Mleko, liter	—	8
Ajda,	5	33	Goveje meso, kgr.	—	60
Proso,	5	16	Telečje	—	56
Koruza,	4	66	Svinjsko	—	58
Krompir,	3	45	Kostrunovo	—	34
Leča,	11	—	Pišanec	—	45
Grah,	10	—	Golob	—	18
Fižol,	10	—	Seno, 100 kgr.	—	2 05
Maslo, kgr.	1	05	Slama,	—	2 23
Mast,	—	70	Drva trda, 4 mtr.	—	6 70
Špeh svež,	—	58	meška,	—	4 25

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporočam svojo bogato zalogo

klobukov in slamnikov

najnovejšega kroja in iz zanesljivo trpežnega blaga. Dalje imam v veliki izbiri vsakovrstne čepice po najrazličnejših cenah. Imam tudi v zalogi nove baže čepice za požarne brambe.

Sprejemam in izvršujem vsakovrstna

krznarska dela,

ter shranjujem kožuhovino čez poletje. Spostovanjem

Anton Krejči,

klobučar in krznar,

Kongresni trg št. 8, v Ljubljani.

Gg. dijakom dovoljujem prednostne cene. (15-9)

J. & S. KESSLER v BRNU,

7 Ferdinandove ulice 7.

Največja, najcenejša zaloga pomladanskega in letnega blaga.

Poletensko grebenasto sukno,

ki se dá prati in je jako elegantno in trdno za gospode, dvajsetih boj, 20 cm. širokosti za

celo obleko 6-5 metra le 3 glđ.

Kdor le jedenkrat kupi, prepiča se, kako izvrstno se dá prati in kako trdno je.

Brnska sukna

se razpošiljajo po čudovito nizki ceni in sicer:

po gl. 3-75 3-10 m. za celo obleko.

po gl. 5-50 3-10 m. za boljše obleko.

po gl. 8-50 3-10 m. za fino obleko.

po gl. 6-— 2-10 m. za ogrtač, frane, piquet-gilet za gl. 1-50,

Blago za talarje za prečast. duhovščino (tudi za poletne sukne) 1-20 m. široko, meter . . . . . gl. 1-50

Črni peruvienne in doskins za salonske obleke po 3-25 m. od gl. 10-— naprej.

Elegantno in bogato omišljeni uzorci se pošiljajo gospodom krojačem brezplačno.

Ceniki o perilu za gospode in gospé, o galanterijah, uzorci sukna in rezanega blaga brezplačno in franko. Pošilja se s poštnim povzetjem. (16-7)

Stiskalnice za zeleno pičo in žir

Bluntov patent, za ohranjanje raznih pič,

sladkih in zelenih, detelje, turštee, repnih peres itd. so odlična iznajdba nove dobe,

dokazana s prakso, ter veliko koristijo kmetijstvu; dokazano je s tem, koliko strojev smo dosedaj prodali, kakor tudi z mnogostevilnimi sijajnimi spričevali oblastnih in kmetijskih prvakov.

Navodila rabe, ki jamčijo gotov vseh, kakor tudi prospekte, ocene in spričevala gratis in franko.

PH. MAYFARTH & Comp., tovarne kmetijskih strojev.

Dunaj, II., Taborstrasse 76. (10-9)

Frankobrod ob M. in Berolin N. edini opravičeni izdelovatelj stiskalnic s samostojno in nepretrgano delujočim navrnim pritiskom, patent Blunt.

700

repna peresa

kajti zadnjeletni poskusi so pokazali, da so repna peresa

izvrstna zimska krma.

komadov prodali samo v Nemčiji in Avstro-Ogerski, kar dokazuje njihovo korist in važnost.

Ne pozabiti ohraniti si posebno

Hišino

Išče vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu pri Rudolfovem. Naloga jej je za učence in posle kuhati, kruh peči, posteljino in namizno perilo prati, nadzorovati mlečno klet, svinjake in kurnike. Za pomoč ima jedno dekle.

Plača 10 glđ. na mesec, prosta hrana in stanovanje.

Slovenščine v pisavi zmožne, že bolj priletne, skozi in skozi poštene prositeljice oglasijo naj se do 1. maja t. l. (3-2)

URAN in VEČAJ

priporočata svojo veliko, izborno zalogo

peči iz glinaste snovi

raznih barv, n. pr. bele, rujave, bronasto-rujave, pomerančno-ruženo, zelene, vse z stekleno prevlaklo, isto tako tudi

kahljice za štedilna ognjišča

po najnižji ceni. (7-3)

Zaloga in delavnica ste v

igriški ulici št. 8 v Ljubljani.

v hiši gospđe. Seunikovih.

Osem svetinj!
Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orhestralna harmonika z jeklenimi glasovi, in usnjati mehovi lastnega izdelka, kakor vsi godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatljice, ustne harmonike, okarine, lajnice, arisoni, lajnice za ptiče, albumi z godbo, pivni in vinski kozarci, necessairs za gospe z godbo itd.

JAN. N. TRIMMEL, tovarna harmonik, (30-30)

Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.

Ceniki franko in zastoj.

Kdor hoče na Dunaji ob glavnici živeti,
Kdor mora tudi težke komisije opravljati,
Kdor hoče blago kupiti, prodati ali oddati,
Kdor bi rad kupil boljše reči na obroke,
Kdor bi hišno opravilo, dragocenosti itd. pod roko rad kupil,

Kdor hoče, da se mu dolžne zahteve iztirjajo, obrne naj se na 12 let obstoječi

komisijski bureau na Dunaji Mariahilferstrasse 12.

Nakup blaga, ki daje dobiček, in blago v oddelkih na svoj račun. (12-7)

Elegantne solnčnike

navadne vrste neje iz zanesblaga v največji po čudovito dobro poznata

Trpežno izdelane dežnike

in najelegantlivo dobrega izberi priporoč nizkej ceni tvrdka

L. Mikusch (10-4)

15 Mestni trg v Ljubljani Mestni trg 15.

Naročila na **kostumne solnčnike, popravila in preoblačenja solnčnikov in dežnikov** izvršujejo se najvestnejše in poceni. — Po pošti došla naročila vsprejemajo in izvršujejo se točno proti povzetju.

Razprodajalcem so natančno razvrščeni ceniki franko na razpolago.

Zum gold. Reichsapfel
J. PSEPHOFER-ja lekarna na Dunaji,
I., Singerstrasse šte. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, zaslužijo po vsej pravici poslednje ime, ker je v resnici premnogo boleznij, pri katerih te kroglice izvrstno pomagajo. Že mnogo desetletij razširjene so te kroglice splošno, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Škatljica s 15 tačimi kroglicami stane 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1 glđ. 5 kr., pri nefrankovanju pošiljati po povzetju 1 glđ. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, stane s poštnine prosto pošiljati: zavoj kroglic 1 glđ. 25 kr., 2 zavoja 2 glđ. 30 kr., 3 zavoji 3 glđ. 35 kr., 4 zavoji 4 glđ. 40 kr., 5 zavojev 5 glđ. 20 kr., 10 zavojev 9 glđ. 20 kr. (Menj nego jeden zavoj se ne odpošlje.) — Prosi se, da se zahtevajo izrecno

Pserhoferjeve kričistilne kroglice in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovnem navodilu za rabo ime **J. Pserhofer** in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine **J. Pserhoferjev.** Lonček 40 kr. S frankovano pošiljati 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. Steklenica 50 kr.

Američansko mazilo za protin 1 glđ. 20 kr.

Prašek proti potenju nog škatljica 50 kr., s frankovano pošiljati 75 kr.

Balzam za gušo flakon 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodecu, slabemu prebavljenju itd., steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakarski prašek proti kašlju itd., škatljica 35 kr., s frankovano pošiljati 60 kr.

Tannochinin-pomada **J. Pserhoferja**, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, škatljica 5 glđ.

Univerzalni obliž prof. **Stuedela**, domače sredstvo proti ranam, oteklinau itd., lonček 50 kr., s frankovano pošiljati 75 kr.

Univerzalna čistilna sol **A. W. Bullrich-a**. Izvrstno domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja, škatljica 1 glđ.

Razven tu omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmaceutične specialitete in se predmeti, ki bi slučajno ne bili v zalogi, preskrbe na zahtevanje točno in cenó. — Pošiljati po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljati zneska, večje pa proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolj po poštni nakaznici), je poštnina dosta nižja, nego pri pošiljatem s povzetjem. (12-8)

Navedene specialitete dobijo se tudi v Ljubljani pri lekarnarju **G. Piccolli-ju**.

C. kr. priv. zavarovalnica

ASSICURAZIONI GENERALI

(Občno zavarovalno društvo v Trstu.)

(Ustanovljeno l. 1831.)

Jamstveni sklad družbe . . . . . gld. 38,369,849-10
Izza ust. je plačala družba škod za 217,257,394-75
Zavarovalno stanje v oddelku za-
varovanj življenja 31. dec. 1888 110,813,920-80
Premijski listi in premije, ki se
bodo v poznejših letih pobrale v
odd. zavarovanja zoper požar 23,202,774-10

Družba zavaruje:

1. na človeško življenje v vseh mogočih sestavah.
2. Zoper škode po požaru na cerkvena, graščinska in kmetijska posestva, stanovanja in gospodarska poslopja in njihovo vsebino, raznovrstno blago, žetve, les in oglje na prostem, kakor tudi zoper škode vsled podiranja in spravljavanja, vsled strele, plinovega razpoka in onega pri parnih kotlih.

Občinam, cerkvam, samostanom, pobožnim ustanovam in graščinam dovoljuje Assicurazioni Generali 20% odpust normalne premije.

3. Zoper škode vsled prevažanja na blago, pridelke, ladije in druga prevaževalna sredstva mej prevažanjem na morji, rekah, prekopih, jezerih in po suhem s poštnimi vrednostnimi pošiljatkami vred.
4. Zoper škode vsled razbitja zrcalnih oken in ogledal.
5. Zoper telesne nezgode na račun prve splošnje zavarovalne družbe zoper nezgode na Dunaji.

Pri zavarovalni stroki na življenje jamčijo zavarovalni pogoji zavarovancu razven drugih prednostij:

veljavnost polic v slučaju samoumora, dvoboja itd. po petletnem obdobju; nezastavljene police ne morejo ugasniti po triletnem obdobju;

pravica do obnovljenja (tekem 3 mesecev) polic, ki so ugasnile zaradi neplačevanja zavarovalnin, popolnoma neodvisno od zdravja še živečega zavarovavca; omejitev ničnostih razlogov za slučaj nameravane in dokazane goljufije;

brezplačno razširjenje zavarovalne veljavnosti do zneska 15.000 gld. za slučaj, ko bi bil zavarovanec poklican k črni vojski, in sicer po enoletnem obdobju;

zavarovanje ne preneha mej vojskim službovanjem za zavarovance, ki so člani stalne vojne ali domobranstva, ter se v tem slučaju priračunavajo najnižje dopolnilne premije.

Nevojniki na suhem (uradniki vojaške pošte in brzojava, vojaški zdravniki, vojaški živinozdravniki, vojaški lekarnarji, vojaški duhovniki, računski in intendantni uradniki) ali vojniki na suhem od feldveblja navzdol ne plačajo dopolnilnih premij, za vojskino zavarovanje do zneska 3.500 gld., ako je polica že tri leta veljavna.

Zavarovalni oddelek na življenje je popolnoma samostojen. Ima lastno premoženje in je od drugih strok tako ločen in neodvisen, da tudi slučajna zguba pri zavarovanju zoper požar ali škode pri prevažanju ne more vplivati na to stroko.

Družba jamči za olajšave, ki se strinjajo z zdravim trgovskim poslovanjem, tako pri odmerjanju zavarovalnin, kakor tudi pri likvidaciji škod, katere vedno točno izplačuje. (10)

Glavni zastop v Ljubljani:

C. Tagliapietra,

Gradišče št. 4.

Ta tovarna izdeluje po prav nizki ceni

cerkvene orglje in harmonije

Glasovi so silno lepi in sestava jako močna. Vplačevalni pogoji so ugodni.

Ceniki orgelj in harmonijev pošiljajo se zastop.

V kratki dobi 16 let narejenih je bilo blizo 300 novih orgelj, med temi bilo je več velikih, kar je najboljši dokaz o izvrstni zmožnosti in reelnosti te tvrdke. (24-8)

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,
priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

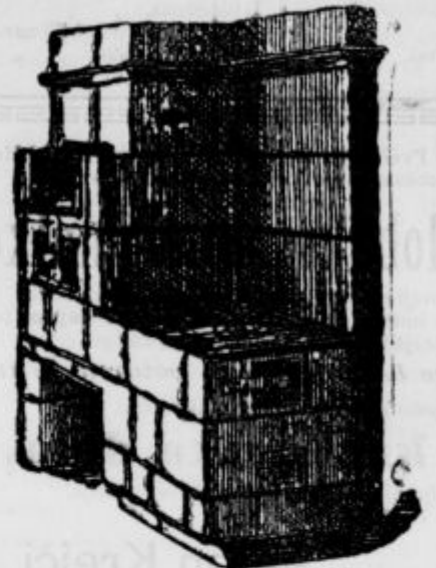
Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(18)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmitrom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Kovertes s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni. (10)

Služba cerkvenika in organista

more se takoj nastopiti.

Sela pri Kamniku.

(3-2)

Cerkveno predstojništvo.

Ces. kr. privil. zavarovalno društvo na življenje in proti škodam

„Avstrijski Phönix“

na Dunaji,

I., Riemergasse šte. 2, v lastni hiši.

Polno vplačani deleži in druga jamčilna sredstva vstevši letna zavarovalna vplačila družbe iznašajo

čez 12 milijono gld. † čez 10 milijonov gld.

Družba zavaruje:

a) proti škodi provzročeni po ognji, strelji, paru ali razpoku kotlov, po gašenju, razršenju in odstranjenju oprave iz hišnih in gospodarskih poslopij, strojev iz tovarn, dalje proti škodi v zalogah, pri živini, poljedelskem orodju itd.;

b) proti škodi po ognji ali strelji ob času žetve poljske pridelke in dotična gospodarska poslopja;

c) proti škodi po toči poljske pridelke na travnikih, njivah;

d) vsakovrstno prevažanje blaga po suhem in na morji;

Zavarovanje proti nezgodam še ni uvedeno, sl. občinstvo boče pa obveščeno takoj, ko prične isto poslovati.

na življenje človeško v vseh kombinacijah, n. pr.:

za slučaj smrti ter izplača takoj po smrti zavarovavca ostalim ali dotičnim opravičencem pogojeno zavarovalnino;

za slučaj smrti in pri protizavarovanju z oproščanjem nadaljnih vplačil premij ter izplačuje dohodke (rente) v slučaju onemoglosti;

na doživetje, preskrbljenje v starosti, na doživetje določene dobe pri otrocih, ter izplača zavarovano svoto dotičnemu zavarovavcu.

Sprejema tudi zavarovanja, ki zagotovijo dohodarino (rento), preskrbino (penzijo) vdovam ter vzgojilno rento otrokom,

po najkvalantnejših in najnižjih pogojih, posebno pa jamči za veljavo in nedvomljivo varnost od nje izdanih polic.

Zastopi društva:

v Brnu: Veliki trg št. 10,
„ Pešti: Dunajska cesta št. 3 in Ladijska cesta št. 2,
„ Inomostu: Marije Terezije cesta št. 37,
„ Krakovu: Szewska ulica št. 6,
„ Lvovu: Marijin trg št. 8.

v Monakovem: Kostthor 3 I,
„ Pragi: Nabrežje št. 10,
„ Strassburgu: Kraljeva cesta 6 I,
„ Trstu: Via S. Nicolò št. 4,
na Dunaju: Riemergasse št. 2, v lastnej hiši.

V vseh večjih okrajih avstrijsko-ogerske države poslujejo glavni in okrajni zastopi družbe, kateri radovoljno dajejo pojasnila, brezplačno vročujejo prospekte in ponujalne pole, ter esprejemajo zavarovalne ponudbe. (12-4)

Glavni zastop za Štajarsko, Koroško in Kranjsko v Gradcu:

Pisarna: I., Albrechtgasse šte. 3, II. nadstropje.

Glavni zastop v Ljubljani pri Josipu Perhaucu, Šellenburgove ulice št. 3.

Adolf Vogl,

zavod za cerkvena dela

Inomost, Tirolsko

se priporoča za naročila

kornih klopj, spovednic, klečalnikov altarjev in prižnic,

v gotičkem, romanskem in bicantinskem slogu.

Sohe svetnikov

lesene, fino oljnatobarvane in pozlačene,
v vsaki velikosti.

Izbuknjene (relief-) podobe

kot n. pr. 14 podob križevega pota.

CHRISTUS CORPUS

s križem ali brez križa, fino oljnatobarvan za cerkev
in dom, kakor tudi za misijonske in poljske križe.

Božično - jaslične predstave

Cvetlice od lesa

pristno posrebrene in pozlačene, za cerkvene altarje zaradi lepe
oblike in trajnosti posebno priporočljive.

Oljnate slike na platnu v vsaki velikosti,

kot n. pr. za altarje, bratovščine, zastave, bandera itd.

Postaje križevega pota

na platnu oljnatobarvane, z okvirjem ali brez okvirja.

Sveti grobovi.

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje franko
in zastoj.

Z veseljem potrjujem, da so sohe, katere sem pri Vas naročil,
glede umetniške izvršitve zadovoljile takó mene kakor tudi
dotično župnijo, istako tudi hvaležno priznavam, da ste točno in
v pravem času izvršili naročilo.

Na Dunaji, januarja 1885.

Spoštovanjem

(8-5)

Edvard baron Stillfried.

Št. 1913

Razpis službe hišnika.

(3-3)

Za poslopje meščanske bolnišnice v Ljubljani (kresijo) je od
sv. Mihaela letos naprej oddati

službo hišnika

s prostim stanovanjem in mesečno plačo 5 goldinarjev.

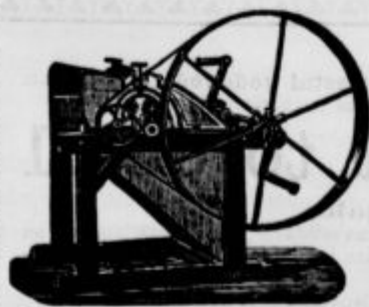
Prošnje za to službo, do katere imajo pred vsemi drugimi
pravico ljubljanski meščani, vložiti je z dokazi o starosti in spo-
sobnosti do 1. junija t. l. pri podpisnem magistratu.

Mestni magistrat ljubljanski,

dné 16. aprila 1880.

Najboljša (20-10)
BRNKA SUKNA
razposilja po originalnih
tovarniških cenah
tovarna finega sukna
Siegel-Imhof
v Brnu.
Za elegantno
pomladno in poletno
moško obleko
zadostuje odrezek v dolžini
3 10 metra, to je 4 dunajski
vadli. — Odrezek volja:
gld. 4-80 iz navadne,
gld. 7-75 iz fino,
gld. 10-50 iz jako fino,
gld. 12-40 iz najfineje
PRISTBE OVČJE VOLNE.
Tudi se dobe v največji
izbiri: s svilo pretkana
grebenasta sukna, blago za
ogrtače, ločen za lovcé in to-
turiste, peruvienne in to-
saking za salonske obleke,
predpisana sukna za gg-
uradnike, blago iz su-
kanca, ki se sme prati,
pristno pipé-gilet-biagio itd.
Za dobro blago in točno
doposiljatev se jamči.
Uzorci zastoj in franko.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
priprava za odstranjenje peronosperé,
mlini za grozdje in sadje,
avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovejša
sestava
v raznih
velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za
ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.
Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno
izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.
Razprodajalcem najugodnejši pogoji. (10-4)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

I. vipavska zadruga

registrovana zadruga z omejenim poroštvom in sedežem
na Slapu

razpošilja: vse vrste zgodnjega sadja, smokev, namiznega sadja i zelenjadi v
najfinejši kakovosti presno, takoj z drevesa tekem sadu primernege časa. — Po-
šilja vsak dan na vse tū- in inozemske kraje cajne po 5 in 10 do 12 klgr. proti
poštnemu povzetju.

Cene bodo ves čas jako nizke, niže ko povsod drugod.
— Cajne računajo se po kupnej ceni.

Zadruga omogoči s tem vsem hotelom, gostilničarjem, kopelim, zdravščem,
kakor tudi cenjenim privatnim družinam in posameznikom vsakdanje dobivanje
finega, na drevju dozorelega in ob enem najcenejšega sadja
naravnost od pridelovalca. (3-1)

Za p. n. sadne kupce znižajo se cene po dogovoru in vedno
toliko, da je vspešna in varna kupelja zagotovljena.

Cene veljajo loco Slap ter se bodo od tedna do tedna naznanjale po listih.

Cajne jemlje zadruga frankovane za isto ceno nazaj.

Naslov za telegrame: Zadruga - Vipava - Kranjsko.

ALBERT SAMASSA,

o. in kr. dvorni zvonar, tovarnar za stroje
in gasilno orodje v Ljubljani,

priporoča se

za instalacije vodovodov

z zagotovitvijo najcenejše in najsolidnejše postrežbe.

Oblastveno koncesionovana in že 17 let v tej stroki delu-
joča, z lastnimi modeli bogato oskrbljena trdka daje p. n.
hišnim posestnikom in obrtnikom največje jamstvo za korektno
in najboljšo izvršitev naprav. (3-1)

Proračuni troškov se na zahtevanje radovoljno izdelajo.

Mestna hranilnica ljubljanska

daje posojila

na zemljišča, potem občinam, posojilnicam, za-
drugam itd. po

4½% proti vračilu v obrokih.

Prevzema pa tudi varno uknjižene terjatve, pri katerih
se poslužuje zakona z dné 9. marca 1889, šte. 30, ki
zadeva olajševanje kolkov in pristojbin pri konvertovanju
dolgov. — Prošnje za posojila sprejemajo se navadno v
uradnih urah. (6-4)

Ravnateljstvo.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczyja, deželna lekarna, Saekstrasse.
Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczyja, „pri sv. Francišku“
(ob enem kemična tovarna) V., Hundsthurmerstr. 113.

Nepresegljivo za zobe

I. salicilna ustna voda

aromatična, vpliva okrepčevajoče,
zabranjuje gnilobo zob ter odstranjuje
iz ust neprijetni duh. Jedna velika
steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, vpliva jako
okrepčevajoče ter ohranjuje zobe
svetlo-bele, à 30 kr.

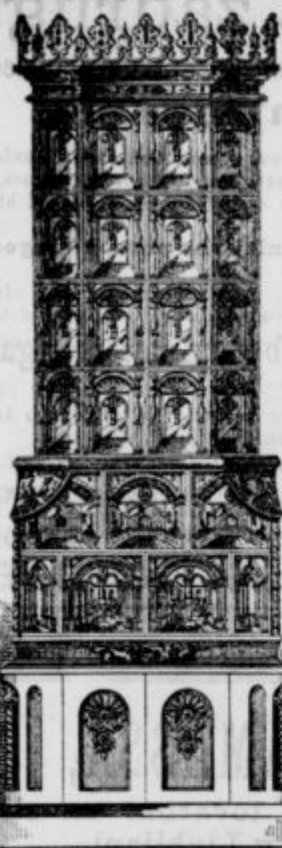
Navedeni sredstvi, o katerih je
došlo mnogo zahvalnih pisem, ima
vedno sveži v zalogi

lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczyja, „pri zlatem levu“, VIII., Josefstädterstrasse št. 30.
Dunaj: Lekarna dr. Otona pl. Trnkóczyja, „pri Radeckiju“, III., Radetzkyplatz št. 17. (14)

Zunanja naročila
se s prvo pošto izvršu-
jejo.

Fran Jevnikar

Ljubljana

Tržaška cesta št. 29

priporoča prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, rujavo, zeleno in slonokošeno osteklene, ognju protivne

peći

v najraznovrstnejših oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo franco.

Zaloga

pri (40-3)

Vidic & Comp.

Slonove ulice.

Ljubljanska delniška družba za plinovo razsvetljavo.

Podpisana družba, v izvrševanju inštalacijskih del izkušena, preskrbela si je od sl. mestnega zastopa koncesijo za

vpeljavo vodovoda v poslopja

ter si vse potrebno orodje in tvarino za to omislila; priporoča se torej v prav obilna naročila.

Dotične zadeve tikajoča se vprašanja raztolmači in proračune troškov na zahtevo predloži vodstvo tovarne.

Upravni svet delniške družbe za plinovo razsvetljavo.

Deželna lekarna Ludovika v Ljubljani,

pri „Mariji Pomagaj“ Grečel-na

Mestni trg 11,

občinstvu in prečastiti nastopno le nekaj svojih tovim vspehom rabljenih in sicer.

priporoča se slavnemu duhovščini, ter navaja izkušenih in že z gozdravil in specialitet.

Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Te kapljice ozdravijo raznovrstne bolezni želodca, da celo najtrdovratnejše, zlasti pomanjkanje slasti do jedij, tišanje v želodci, krč v želodci, motenje prebavljanja, koliko, zagnetenje vranice in jeter, žoltico in zlato žilo in sploh vse bolezni, ki izvirajo iz slabega želodca ali pa slabega prebavljanja. — Cena steklenici 30 kr.

Ustna voda dr. Duflosa in Heiderjev zobni prašek ohranjujeta zobe in dlesno čisto, zdravo in ozdravita vsakovrstne zobne bolečine. — Cena večjemu flakonu 60 kr., škatljica zobnega praška 30 kr.

Univerzalni jedilni prašek je izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju. — Cena škatljici z navodom za rabo 35 kr.

Cvet za luskine je najracionalnejše sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam. — Cena steklenici z navodom rabe 80 kr.

Homeopatična zdravilna kava, izvrstno sredstvo proti boleznim srea in živcev. — 1 zavitek (1/4 kilo) 25 kr.

Zobna pasta, odontosmegma imenovana v porcelanastih škatljicah. Preskušena pasta za polituro in ohranjenje zob. — Škatljica 60 kr.

Zobne kapljice po dr. Hagerju, ukroté nakrat tudi najhujšo zobno bolečino. — Steklenica velja 30 kr.

Zobne kapljice, odontin imenovane. — Steklenica velja 10 kr.

Zobne kapljice Litonove proti revmatičnim zobnim bolečinam. — Steklenica z navodom rabe velja 20 kr.

Razven navedenih zdravilnih sredstev dobijo se v deželni lekarni pri „Mariji Pomagaj“ raznovrstna medicinična mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, razni pristni angleški in francoski parfumi. Pariški prašek za dame (bel in rudeč), poudre de riz, kadični papir, kadične svečice, potpourri itd., dr. Bocharovo aromatiško zeljiščno milo in jako fino glicerinsko vijolično milo

Spoštovanjem

Ludv. Grečel, lekarnar.

(3)

Trgovina z železnino

Albin-a C. Ahčin-a

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8,

priporoča svojo bogato zalogo poljedelskega orodja, posebno plugov, lepo in močno izdelanih po najnižji ceni, plužnih delov, motik, lopat, ameriških gnojnih vil, prav lepo in lahko izdelanih, a poleg tega vendar trpežnih, zobov za brane, žag za na vodo, pil za žage, delov za vodnjake, mesingastih plošč za komate, potem rož, steselcev, ôs, zavornic za vozove, okov za vozé itd., šin za kolesa, podkev, cokel, konjskih žebeljev, slokih žag, kôs, srpov, slamoreznih kôs, klepalnega orodja, sekir, cepinov, železnih grabelj.

(28-7)

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.

P. HILZER, ces. in kralj. dvorni zvonar v Dunajskem Novem Mestu

priporoča zalogo zvonov za zvonike, lepo- in soglasne zvončke vsake velikosti in vsakovrstnega glasli.

Za določen glas, popolno in čisto ubranost in blagoglasje zvonov se jamči, kakor tudi za lepo umetaljno litje in najboljšo rudnino.

Nadalje priporoča jarme in druge reči za zvonove iz kovalnega železa in iz lesa po svojem najboljšem in priznatem sistemu za lahkó zvonjenje.

Naročeni predmetje izvršujejo se naglo, cenó in z najugodnejšo plačilno pogodbo.

L. 1838. ustanovljena tovarna je prodala že 4710 zvonov, ki so tehtali 1.272.800 kg.

Odlike: Zlati križec za zasluge s krono l. 1857., „dve svetinji za napredek“ dobljeni na dunajski svetovni razstavi 1873. l. za zvonove dunajske votivne cerkve. Odlika zlate svetinje na dunajski obrtniški razstavi 1880. l. in častne diplome na obrtniški razstavi 1889. l. v Budejericah (Budeweis) itd. itd. Vrh tega mnogo priznanj za izvrstne izdelke.

Lepoglasne zvončkulje s štirimi zvonki za zakristije po 25 gld in višje. Lepoglasne altarne zvončkulje od alpaka s štirimi zvonki po 14 gld., s tremi po 11 gld.; od medí (mesinga) s štirimi zvonki po 10 gld., s tremi po 8 gld.

Obrazci in ceniki se pošiljajo brezplačno.

P. n. Ker se v kratkem začne uvajati nov mestni vodovod v hiše, usojam si p. n. hišnim posestnikom v Ljubljani uljudno naznanjati, da sem

koncesijo za to dobil

ter sem si naročil spretnega strokovnjaka.

Zagotavljam svojim p. n. naročnikom najsolidnejše delo, opozarjam, da na vsa to zadevo tikajoča se vprašanja odgovarjam in na zahtevanje predložim proračune troškov po najnižji ceni.

Priporočujem se v mnogobrojna naročila, znamenjam velespoštovanjem

FRANC PILKO, stavbinski ključarski mojster, Marije Terezije cesta št. 4 v Ljubljani.

(8)